

Auteur: Hans Bouwman | Beeld: Gemeente Rheden

WETHOUDER MARC BUDEL VERWACHT VEEL VAN NIEUW MAAIBELEID RHEDEN

‘Een voorbeeld van hoe wij als gemeente bijdragen aan biodiversiteit’

Gemeente Rheden gaat minder vaak de gazons maaien. Niet uit bezuinigingsoverwegingen, maar om de biodiversiteit te verhogen. Door minder te maaien ontstaat een grotere variatie aan bloemen, kruiden, bijen en vlinders. De Gelderse gemeente is al langer actief met groene maatregelen en acties. Voor dit jaar staat een beleidsnota over biodiversiteit op de planning. ‘We zijn een van de groenste gemeenten van Nederland en adel verplicht’, zegt wethouder Marc Budel.

Beeld: Roel van Dijk

De gemeente Rheden telt veel groen; het grondgebied omvat onder meer bossen en heidevelden van Nationaal Park Veluwezoom. Binnen de gemeentegrenzen ligt in de openbare ruimte circa 55 hectare puur gazon; aan 4 hectare, verdeeld over twintig locaties, wordt binnen het nieuwe maaibeleid weinig meer gedaan om er bloemrijke gazons van te maken. 'We maaiden toe nu toe 26 keer per jaar en gaan dat nu 2 keer per

jaar doen', zegt Marc Budel, wethouder van onder meer Natuur en Landschap van de gemeente Rheden.

'We hebben gekozen voor veel minder maaien omdat je dan het groen de kans geeft op te komen en zo de biodiversiteit kunt verhogen. In de grond is de potentie aanwezig voor bloemen en kruiden. Maar als je bijna

Op twintig locaties wordt in plaats van 26 nog maar 2 keer gemaaid

iedere week in de zomer maait, komt dat niet tot wasdom. Als je het laat staan, gaat het groeien en dat levert meer bloemen op, en met bloemen ook meer zaden en met behulp van de natuur gaan die zich meer verspreiden. Op die manier willen we meer bijen en vlinders aantrekken.' Een bloemrijk gazon biedt bovendien leefruimte voor de natuurlijke vijanden van de eikenprocessierups. Rheden gaat dit jaar voor het eerst maaien in juli; in november volgt de tweede maaibeurt. Om overhangende grassen en kruiden op de voetpaden te voorkomen, worden de randen van bloemrijke gazons, waar nodig, wel vaker gemaaid. Met iedere maaibeurt wordt een oppervlakte van ongeveer 25 procent overgeslagen om schuilgelegenheid voor insecten en andere kleine dieren te houden en te voorkomen dat in een keer al het voedsel voor insecten verdwijnt.

Na het maaien wordt het maaiafval opgeruimd en afgevoerd om te zorgen dat de bodem voedselarmer wordt. Een voedselarme bodem betekent meer kruiden. 'Dus in eerste instantie hebben we nog wel kosten voor de afvoer van het vele groen, maar de experts zeggen dat het maaisel schraler en schraler wordt en we het misschien over een paar jaar kunnen laten liggen.'

Mindset

In eerste instantie geldt het nieuwe maaibeleid voor twintig locaties. Het betreft vooral locaties in de drie grotere dorpen: Velp, Rheden en Dieren. Bij de keuze is rekening gehouden met de locatie en het gebruik ervan. Waar wordt gesport of waar kinde-

Over 'groene acties'

Naast het nieuwe maaibeleid onderneemt de gemeente nog meer "groene" actie. Zoals het vergroenen van 10.000 vierkante meter steen in het kader van Operatie Steenbreek. Dit moet binnen 2 jaar gerealiseerd zijn en hiervoor is 350.000 euro vrijgemaakt. In Velp-Zuid, een van de wijken in Rheden die de meeste hittestress kent, is met hulp van de bewoners inmiddels veel steen vervangen door groen, waarbij de gemeente gratis advies, planten en tuinaarde ter beschikking stelde en de stenen afvoerde. Rheden deed ook mee met een onderzoek van de Vlinderstichting naar het effect van een bloemrijke berm op de hoeveelheid natuurlijke vijanden van de eikenprocessierups.

Aan de Zwarteweg in Rheden kwam een aantal jaren geleden een openbare buurttuin tot stand. Een braakliggend terrein, een versteende oppervlakte van 1200 vierkante meter, midden in een woonwijk in Rheden is met hulp van de gemeente ingericht als buurttuin met bomen, struiken, borders met vlinder- en bijenplanten, een pluktuin en een moestuin.

Vorig jaar ontwierp de gemeente een biodiversiteitswaaier waarin allerlei informatie staat over het vergroten van de biodiversiteit in Rheden, bijvoorbeeld door middel van insectenhôtels, roofvogelpalen, stapelmuurtsjes, groene daken, wilde tuinen en nestkasten.

Bij de gazons is te lezen waarom Rheden minder gaat maaien. Via een QR-code is meer informatie te krijgen over het nieuwe maaibeleid.

ren veel spelen blijft regelmatig gemaaid worden. Het monitoren van de effecten van minder maaien, houdt Rheden in eigen hand. Elke week worden foto's gemaakt om te kijken hoe de biodiversiteit zich op de diverse locaties ontwikkelt. Daarbij wordt er ook op gerekend dat bewoners, belangenverenigingen en groengroepen de gemeente op de hoogte houden van hun bevindingen. De bedoeling is om de gebieden waar minder gemaaid wordt geleidelijk aan uit te breiden.

'Bij de locaties staan bordjes met daarop heel kort aangegeven waarom we minder gaan maaien, met een paar plaatjes van vlinders en insecten. Er staat ook een QR-code op waar mensen hun telefoon voor kunnen houden; ze krijgen dan online veel meer informatie over de reden van deze verandering van beleid', zegt Budel.

'We hebben over het nieuwe maaibeleid gecommuniceerd via onze site en via de media. Uit de reacties die we krijgen bij het Klantcontactcenter blijkt dat veel mensen blij zijn met dit nieuwe beleid. Daar zijn de reacties over het algemeen positief. Er zullen ongetwijfeld ook mensen zijn die het allemaal niet hebben meegekregen en vinden dat het gras wel erg hoog staat. En dan gaan we goed uitleggen waarom dat is. Ik merk als bestuurder ook in allerlei bijeenkomsten dat de mindset wel wat aan het veranderen is in Nederland en daar zal gemeente Rheden geen uitzondering op zijn. Mensen beginnen er zelf vaker over of ze iets kunnen doen om bijvoorbeeld het uitsterven van insecten te voorkomen. Dit nieuwe maaibeleid is een voorbeeld van hoe wij als gemeente daarin kunnen bijdragen. Wij verwachten dat dit beleid op meer draagvlak kan rekenen dan een jaar of 4 geleden. Bovendien geeft het gewoon een fraaier beeld voor de woon-omgeving, zeker als de bloemetjes staan te bloeien. Dat geeft een grotere natuurbeleving dan een strak gazonnetje.'

Beleidsnota

Rheden is al een aantal jaren bezig met projecten op het gebied van groen en natuur. 'Onder meer om dassen en padden veilige overtochten te bieden. Wij helpen ook al langer mee met het vergroenen van de schoolpleinen en vorig jaar hebben we een heel mooie waaier over biodiversiteit gemaakt met tientallen voorbeelden van wat je in je eigen leefomgeving kunt doen.'

Het verhogen van de biodiversiteit past binnen de groene ambities die de gemeente Rheden heeft. Budel: 'We zijn een van de groenste gemeenten van Nederland en adel verplicht. In het collegeakkoord van 2018 is een van de speerpunten een duurzame samenleving. Ik wil me niet op de borst kloppen, maar qua duurzaamheid hebben we het meest ambitieuze plan van Gelderland. Onlangs hoorde ik dat de gemeente Rheden het meest van heel Nederland geschreven heeft over duurzaamheid. Dat gaat dan ook over zonnepanelen en klimaatadaptatie, maar

Wethouder Marc Budel van de gemeente Rheden

'Ik merk als bestuurder dat de mindset wel wat aan het veranderen is in Nederland'

biodiversiteit valt daar ook onder. Wat wij nu aan biodiversiteit doen, zit vaak in projecten. Nu hebben we de kans om op dit vlak meer te doen. We hebben in april de *Beheernota openbare ruimte* vastgesteld in de raad. Daar komt een aantal beheerplannen uit voort en een aantal beleidsnota's en een ervan is een beleidsnota over biodiversiteit. Er is dus een voedingsbodem in het college; de partijen die in de oppositie zitten, zijn helemaal voor het aanpakken van de biodiversiteit. Dus ik verwacht alleen maar steun op dat vlak.'

Over Rheden

Gemeente Rheden telt bijna 44.000 inwoners en bestaat uit zeven kernen: (qua grootte) Velp, Dieren, Rheden, De Steeg, Ellecom, Spankeren en Laag-Soeren. De dorpen liggen als een gordel in een strook tussen bos (Nationaal Park Veluwezoom) en rivier (IJssel). Ruim een vierde van de totale oppervlakte bestaat uit water. De uiterwaarden zijn aangewezen als Natura 2000-gebied. De gemeente telt een groot aantal rijksmonumenten en "groene" monumenten (zoals oude landgoederen en begraafplaatsen). In 2019 werd Rheden onderscheiden met de BNG Bank Erfgoedprijs.